

وزارت جنگ ترامپ و بن سلمان چه آشی در واشنگتن پخته‌اند؟

جنگ مستقیم علیه ایران، حداقل در برهه کنونی، بعید است ولی جنگ غیرمستقیم محتمل است. طی چند هفته آینده تصمیم آمریکا برای عقب‌نشینی از برجام چه بسا زمینه مناسب را برای آن هموار می‌کند.

به گزارش آرآن نیوز: «عبدالباری عطوان» تحلیلگر برجسته جهان عرب در سرمقاله روزنامه فرانطقه‌ای «رای الیوم» نوشت: عربستان سعودی همچنان در شوک ناشی از شلیک آتی 7 فروند موشک بالستیک از سوی جنبش «انصارالله» یمن به قلب ریاض، پایتخت این کشور، به سر می‌برد؛ حمله‌ای، که طبق روایات رسمی، به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به کشته‌شدن یک تبعه مصری و زخمی شدن 3 تن دیگر منجر شده و تلفات مادی گسترده‌ای برجای گذاشته است. این موضوعی است که بسیاری آن را باعث تشدید درگیری‌ها ارزیابی می‌کنند که پیامدهای خطرناکی به دنبال خواهد داشت.

سرتیپ ستاد «ترکی المالکی» سخنگوی نیروهای ائتلاف عربی، که از 3 سال پیش حمله علیه یمن را آغاز کرده، ایران را به تجهیز حوثی‌ها به این موشک‌ها متهم کرده است و مدعی شده که این موشک‌ها از از طریق بندر «الحدیده» و فرودگاه صنعا قاچاق می‌شود. وی همچنین به واکنش قوی عربستان سعودی «در زمان و مکان مناسب» تهدید کرده است.

پیوند مشترک بیشتر مقاله‌های بسیاری از نویسندگان در روزنامه عربستان سعودی در داخل و خارج این کشور، این است که عملیات موشک‌پرانی اخیر یمنی‌ها را رساندن این پیام به «تردید کنندگان» درباره سودمندی آغاز عملیات «طوفان قاطعیت» عنوان می‌کنند و می‌گویند که این حمله موشکی درستی تصمیم فرماندهی ائتلاف را به مداخله نظامی در یمن به منظور از بین بردن خطر حوثی‌ها تأیید می‌کند؛ چرا که آنها «شبه‌نظامیانی» مشابه «حزب‌الله» در لبنان و «الحشد الشعبی» در عراق هستند. این نویسندگان همچنین خسارت‌های ناشی از جنگ را که بیش از 120 میلیارد دلار است، و اختصاص بودجه نظامی هنگفت برای خرید تجهیزات نظامی، جنگنده‌های هوایی و مهماتی، که بالغ بر 150 میلیارد دلار است را توجیه می‌کنند.

سوالی، که نمی‌توان در این زمینه از آن خودداری کرد، درباره نحوه واکنش عربستان سعودی به این موشک‌هایی است که حوثی‌ها به شکل مستمر به شهرهای اصلی در عمق این کشور شلیک می‌کنند و شمار موشک‌های بالستیک شلیک شده، در اندازه‌ها و ابعاد مختلف، به 104 فروند رسیده است. حال باید پرسید که مکان مناسب برای واکنش کجا خواهد بود، و همچنین زمان مناسب کی فرا خواهد رسید؟ آیا این واکنش، سیاسی خواهد بود که از طریق مذاکره به راه‌حل سیاسی برای پایان بحران خواهد انجامید یا این‌که با چراغ سبز و حمایت آمریکا، این واکنش نظامی خواهد بود و در چارچوب آن، ائتلاف تلاش خواهد کرد کنترل صنعا، پایتخت را به دست بگیرد و «صعده» مقر اصلی انصارالله را نابود خواهد کرد.

قبل از پاسخ دادن به این سوالات مهم و مشروع، یک اولویت فوری وجود دارد که فرماندهی نظامی عربستان سعودی برای فراهم کردن ابزارهای فعال و کارآمد جهت مقابله با این موشک‌های حوثی‌ها تلاش می‌کند. آن هم بعد از آنکه گزارش‌هایی در روزنامه‌های آمریکایی منتشر شد که تأکید می‌کنند سامانه‌های «پاتریوت» برای مقابله با موشک‌های مهاجم و خنثی کردن خطرات آنها آماده نیستند.

نشریه آمریکایی «نیوزویک» به نقل از «جفری لوئیس» مدیر برنامه‌های منع اشاعه تسلیحات در موسسه «میدلبوری» در کالیفرنیا، نوشت «از طریق تحلیل و بررسی اولیه ویدیوهای مربوط به فرآیند ساقط کردن 3 فروند موشک شلیک‌شده به ریاض، می‌توان نتیجه گرفت که دو موشک از طراز پاتریوت در اصابت کردن به اهدافشان شکست خورده‌اند؛ اولی قبل از رسیدن به موشکی، که برای نابود کردن آن شلیک شد، در هوا منفجر شد و دومی نیز به سرعت به سمت زمین چرخش کرد.»

تردید درباره قابلیت‌ها و کارآمدی موشک‌های پاتریوت، باعث شده که رهبری سعودی به مسکو برود و برای خرید سامانه ضد هوایی «اس-400» روسیه، توافق کند ولی تحویل این موشک‌ها حداقل به چندین ماه زمان نیاز دارد. این تمایل سعودی برای خرید موشک‌ها از روسیه اعتقاد میدانی مبنی بر شکست خوردن موشک‌های پاتریوت و یا مناسب نبودن آنها برای دفاع از پایتخت عربستان یا شهرهای دیگر را بازتاب می‌دهد. همین امر ضربه‌ای به صنایع نظامی آمریکا و به‌طور خاص به موشک‌های پاتریوت خواهد زد.

به سوال‌مان در آغاز این مقابله درخصوص نحوه واکنش عربستان سعودی به حوثی‌ها برمی‌گردیم. انتظار می‌رود این پاسخ در دو جبهه خواهد بود: نخست در خویشتنداری و همکاری با «مارتین گریفتیس» فرستاده سازمان ملل متحد به یمن، و تلاش برای احیای طرح ابتکاری سازمان ملل و بازگشت به میز مذاکرات، و دوم: مراجعه به سازمان ملل برای تشکیل کمیته تحقیق جهت شناسایی نحوه ورود این موشک‌ها به حوثی‌ها؛ وضعیتی که مقدمه‌ای برای تشدید درگیری‌ها و چه‌بسا پاسخ خواهد شد.

جنگ مستقیم علیه ایران، حداقل در برهه کنونی، بعید است ولی جنگ غیرمستقیم محتمل است. طی چند هفته آینده تصمیم آمریکا برای عقب‌نشینی (احتمالی) از توافق هسته‌ای با ایران چه بسا زمینه مناسب را برای آن هموار می‌کند؛ چرا که «رکس تیلرسون» از وزارت خارجه و ژنرال «هربرت مک‌مستر» از سمت مشاور امنیت ملی کاخ سفید برکنار شده‌اند و «مایک پمپئو» رئیس سابق سیا و نژادپرست تندرو «جان بولتون» جایگزین آنها شده‌اند که به این ترتیب وزارت جنگ علیه ایران تکمیل گشته است.

سال گذشته، «محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان سعودی طی گفت‌وگویی تلویزیونی با همکاران «داوود الشریان»، تهدید کرد که منتظر نخواهد ماند ایران جنگ را به عمق عربستان سعودی صادر کند و بلکه آن را به عمق ایران منتقل خواهد کرد.

منظور شاهزاده محمد بن سلمان منفجر کردن بحران‌ها داخل ایران از طریق به راه انداختن یک جنگ فرسایشی و هم‌زمان اعمال تحریم‌های اقتصادی برای فرو پاشیدن اقتصاد ایران، بود ولی تلاش‌های مشابه نتایج معکوس داده است که برجسته‌ترین مثال در این زمینه، اتخاذ تصمیم‌هایی برای غرق کردن بازارهای جهانی با بیش از دو میلیون نفت به منظور پایین آوردن قیمت‌ها و متعاقب آن کاهش درآمدهای ایرانی بوده است امری که به فروپاشی قیمت‌ها منتهی شد که عربستان سعودی و همپیمانان از بارزترین ضرر کنندگان بودند.

مقام‌های سعودی با حمایت از گروه‌های معارض و تسلیح آنها، درگیر جنگ سیاسی و رسانه‌ای علیه ایران و همپیمانانش در لبنان (حزب‌الله) و در سوریه شده‌اند و نتایج این جنگ نیز هدف مدنظر آنها را محقق نکرده است؛ قدرت حزب‌الله، و همچنین الحشد الشعبی در عراق زیاد شده و از سوی دیگر، «جیش الاسلام» همپیمان قوی سعودی در غوطه شرقی سوریه با شبه‌شکست مواجه شده است.

7 فروند موشک بالستیک اخیر حوثی‌ها به یکی از این دو امر منتهی خواهد شد؛ نخست: به ایجاد راهکاری سیاسی برای حل بحران یمن تسریع می‌بخشد و یا این‌که به انفجار تمامی منطقه، یا جنگ غیرمستقیم و خونین‌تر میان عربستان سعودی و ایران منجر خواهد شد، و راه‌حل میانه‌ای وجود ندارد. کسی که رهبر جوان سعودی را به عنوان تصمیم‌گیرنده اول و آخر در ریاض می‌شناسد چه بسا حالت دو یعنی تشدید درگیری‌ها انتظار دارد... خدا داناتر است.